

Да је, поред ктиторског портрета Св. Симеона-Немање, могао у исто време насликан бити у Хиландару и портрет Св. Саве као монаха, уверава нас и чињеница, што је Св. Сава, у доба између смрти Немањине и његове канонизације, обновивши манастир Четрдесет мученика у Ксеропотаму на Светој Гори, дао у њему, *као нови ктитор, насликавши свога оца и себе*. Доментијан о томе изрично каже: *изѹграфиса светоуоу црковѹ светыхъ м. моученикѹ и вѣсоудѣ оутврѣжденоуоу поставивѣ, и написа къ нѣмѣ родитѣлѣмъ своѣмѹ и себѣ, и богомѹ наречена быста истова хтитора* (стр. 184).

Дакле, врло је вероватно, да су се ктиторски портрети Св. Саве као младог монаха, још за живота његова, налазили не само у Ксеропотаму и Хиландару, него и по осталим задужбинама његовим на Светој Гори — у Кареји, Ватопеду и по другим местима.

Рад. М. Грујић

ПРВИ ДАТУМ ПРАЗНОВАЊА Св. СИМЕОНА-НЕМАЊЕ

Према казивању Доментијановом, у Животу Св. Саве, Св. Симеон-Немања није после канонизације одмах слављен на дан његове смрти 13 фебруара, него *3 фебруара*, заједно са његовим имењаким *Св. Симеоном Богопримцем*, који се слави тога дана.

Доментијан, наиме, прича како су претставници монаштва на Светој Гори, пошто су канонизовали Св. Симеона-Немању и у Хиландару у част новог светитеља и мироточца одслужили литургију, па за тим и у трпезарији свечано прославили тај дан — створише праздњство светомоу Симеоноу, новомоу мироточцоу. Том приликом је одређено било: да се Св. Симеон српски унесе у црквени календар поред Св. Симеона Богопримца и да се заједно с њиме сваке године празнује — и приложише ње (Св. Симеона-Немању) *къ светомоу Симеоноу Богопримцоу, пакъ праздњовати има къ љединѹ данѹ ѡвѣште праздњство* (Доментијан, стр. 189).

У исто време благословио је сабор Светагораца: да Св. Сава напише каноне и стихире потребне за службу новоме светитељу, а уједно да опише и његова чудотворства, на основу којих је проглашен био за светитеља. Доментијан, констатујући то, тврди да је Св. Сава извршио тај поверени му задатак и за тим исти благослов пренео на своје ученике, да наставе и сами рад у том правцу — и благословивше богонаснааго отца нашего кирь Савоу написати њмоу (Св. Симеоу-Немањи) канони и стихире и чоудотворениа ње; *онѹ же написавѣ и пакѹ благослови насѹ ѹченикѹ своѣмѹ тѣмѣжде благословениѣмѹ* (Доментијан, стр. 190).

Пошто је, дакле, у прво време Св. Симеон-Немања заједно слављен са Св. Симеоном Богопримцем, то је и служба, коју је за ту сврху написао Св. Сава, морала бити кратка да би могла бити како треба комбинована са службом Св. Симеона Богопримца.

Пренашање црквеног празновања Св. Симеона-Немање на дан његове смрти, 13 фебруара, изведено је, по свој прилици, тек после преноса моштију светитељевих из Хиландара у Србију (1208 год.).

Рад. М. Грујић